

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Příloha 2

možnosti financování Smart Cities

Praha, březen 2021

V této příloze jsou blíže vysvětleny možné typy financování Smart Cities, a to jak zdroje financování, tak potenciální metody financování. Možné zdroje financování jsou potom uvedeny v Tabulce.

Financování projektů SMART řešení znamená financovat projekty, které obsahují část výzkumu, vývoje nebo inovací (dále VaVal). Pro realizaci různých aktivit/projektů je k dispozici řada finančních/nefinančních možností. Může se tedy stát, že pro danou aktivitu/projekt lze volit hned z několika možných variant financování. Z tohoto důvodu je nezbytné před výběrem nejvhodnějšího nástroje získat maximum informací, které umožní realizátorům rozhodnout, jaký způsob financování zvolí.

V České republice i Evropské unii existuje celá řada programů a fondů, které podporují realizaci projektů VaVal. Řada z nich uveřejňuje informace o projektech (informace, kdo realizuje projekt, anotaci projektu, indikátory, jaké byly výsledky apod.). Ty by měly sloužit na začátku hledání vhodných zdrojů financování, aby budoucí žadatel využil znalosti a zkušenosti (pozitivní i negativní) z již realizovaných projektů, získal budoucí partnery do projektu, případně se zapojil do projektu jako organizace, v jehož rámci se projekt pilotně ověřuje. V oblasti VaVal lze uvedené informace vyhledat v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací^[1], ve kterém lze nalézt projekty VaVal podpořené ze státního rozpočtu ČR (> 50 tis. projektů), případně vyhledávače STARFOS^[2]. Na úrovni Evropské unie jsou k dispozici databáze projektů v rámci jednotlivých programů/fondů. Jako příklady lze uvést v programovém období 2014–2020 programy Horizont 2020^[3] (> 29 tis. projektů), Life^[4] (cca 1 tis. projektů), COSME^[5] (> 700 projektů), Interreg programy, URBACT III a ESPON 2020 (> 7 tis. projektů)^[6] apod. Zároveň lze získat inovativní nápady a spolupracovat jak s veřejnými vysokými

školami, tak s veřejnými výzkumnými institucemi. Pro ústřední správní úřady a orgány samosprávy může být velmi zajímavá spolupráce s vysokými školami při formulaci témat bakalářských, diplomových či disertačních prací. Dotační prostředky jsou aktuálně nejčastějším zdrojem financování nejen SMART/inovativních projektů. Na národní úrovni lze financovat z několika úrovní. Nejvýznamnějším zdrojem jsou operační programy. V programovém období 2021–2027 budou uvedené aktivity podporovat především tyto programy: IROP, OP TAK, OP ŽP^[7]. Na úrovni organizačních složek státu se dále jedná o programy VaVal. Přehled uvedených programů a výzev lze nalézt v Informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací^[8]. Rovněž některé kraje vypisují samostatné programy a výzvy. Jedná se např. o podporu spolupráce firem a výzkumných organizací s názvem Inovační vouchery, spolupráci firem a kreativců s názvem Kreativní vouchery či samostatné programy na podporu chytrých obcí. Na úrovni Evropské unie se v programovém období 2021–2027 předpokládá financovat projekty z nových programů jako např. Horizon Europe (program na podporu výzkumu a inovací), COSME (program na podporu malých a středních podniků), Life (program na podporu životního prostředí a oblasti klimatu), programy nadnárodní spolupráce Interreg Danube, Interreg Central Europe nebo Interreg Europe atd.

Systémová tvorba inovací ve veřejné správě je aktuálně jednou z klíčových a strategických funkcí organizací veřejného sektoru na mezinárodní úrovni. Je proto velmi vhodné, aby ji rozvíjela veřejná správa také v České republice. K jejímu naplnění mohou přispět i v zahraničí používané metody v oblasti inovativních veřejných zakázek. Jedná se o zadávání zakázek v předobchodní fázi (PCP)^[9], kdy na trhu neexistují řešení, která zadavatel potřebuje, a je zapotřebí výzkum a vývoj. Pokud již řešení na trhu existují zcela nebo již v malém množství a nepotřebují další výzkum a vývoj, jedná se o veřejné zakázky v oblasti inovací (PPI)^[10]. Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP)^[11] se zaměřuje na nastavení dlouhodobého vztahu mezi veřejným a soukromým sektorem. Veřejná správa by měla rovněž využívat zadávání zelených veřejných zakázek (GPP)^[12], jehož prostřednictvím se orgány veřejné správy snaží pořídit výrobky, služby a práce s nižšími dopady na životní prostředí během jejich životního cyklu. Pokud jsou cílem veřejných zakázek úspory

nákladů za energie, lze rovněž využít metodu Energetických služeb se zárukou (EPC)^[13], kdy dodavatel ručí za dosažené úspory a za návratnost vynaložených prostředků.

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Velmi významnou oblastí je zapojení tzv. dluhového financování. Jedná se o způsob získání externích finančních prostředků za co nejvýhodnějších podmínek. Jako příklad lze uvést investiční úvěr (banka poskytne dlužníkovi potřebné prostředky, který je následně splácí s dohodnutou úrokovou sazbou), účelový úvěr (odkup pohledávky postupníkem od postupitele), směnečný úvěr/program (vydání směnky, která je prostřednictvím aranžéra prodána na finančním trhu za nominální hodnotu sníženou o cenu financování; výnos je následně využit na financování investičních potřeb). Dále lze rovněž využít revolvingový fond (krátkodobý bankovní úvěr, který se automaticky obnovuje, aniž by klient musel opakovaně úvěr sjednávat) nebo leasing (smluvní dohoda zavazující nájemce zaplatit pronajímateli za užívání aktiva).

Další významnou oblastí je realizace projektů s participací veřejnosti. Jedná se o projekty, jejichž cílem je zapojit občany do plánovacích a rozhodovacích procesů, a to ve smyslu zapojení odlišných skupin aktérů s využitím různých metod. Jedná se o crowdsourcing (forma participativní on-line aktivity, v níž je vyzvána prostřednictvím otevřené výzvy skupina lidí, aby se dobrovolně podíleli na řešení daného úkolu), crowdfunding (specifické zapojení soukromých zdrojů), hackathon (událost, jež není časově omezena, při které se setkávají lidé, aby vyřešili konkrétní problémy), případně participativní rozpočtování (způsob, jak zapojit občany do diskuse o rozvoji daného území).

Podrobnější informace jsou uvedeny ve výstupu projektu Strategický rámec Svazu měst a obcí v oblasti Smart City (registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/000741) v příloze s názvem Strategický rámec Svazu měst a obcí v oblasti SMART City: financování SMART Česka¹.

¹ http://prosperujiciobcibudoucnosti.cz/wp-content/uploads/2020/03/Strategicky-ramec-Svazu-mest-a-obci-v-oblasti-SMART-City_financovani-SMART-Ceska.pdf

Tabulka: Přehled financování SMART řešení

Poznámka:

Níže jsou uvedeny možné zdroje financování. Nejedná se o úplný výčet zdrojů, ale o potenciální možnosti dostupné v době tvorby koncepce.

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
Odolnost v soudržnosti prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony (Soudržná města, obce a regiony)	Elektronická veřejná správa je služba lidem (digitalizace)	1. Národní zdroje: <ul style="list-style-type: none"> + Program BETA 2 + Crowdsourcing + Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi + Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovativních řešení + Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2015–2022 + Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019–2025 (IMPAKT 1) (MV) + Smart Parks for the Future (MPO) 2. Operační programy: <ul style="list-style-type: none"> + Integrovaný regionální operační program 2021–2027 3. Evropské a přeshraniční programy
	SMART řešení jako základní princip koheze bez digitálně vyloučených lokalit	1. Národní zdroje: <ul style="list-style-type: none"> + Crowdsourcing + Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi + Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovativních řešení + Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2015–2022 + Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019–2025 (IMPAKT 1) (MV) + Smart Parks for the Future (MPO) 2. Operační programy: <ul style="list-style-type: none"> + OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021–2027) 3. Evropské a přeshraniční programy
		4. Alternativní přístupy: <ul style="list-style-type: none"> + Hackathon + Podpora spolupráce vysokých škol a měst, obcí a regionů při zadávání témat diplomových prací

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
<p>Odolnost v soudržnosti prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony (Soudržná města, obce a regiony)</p>	<p>Společná řešení – nástroj koheze</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Crowdsourcing + Crowdfunding + Participativní rozpočet + Program ÉTA + Podpora rozvoje regionů (podpora venkovské pospolitosti a spolupráce na rozvoji obce) (MMR) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + OP Jan Amos Komenský 2021–2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy</p> <p>4. Alternativní přístupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Podpora spolupráce vysokých škol a měst, obcí a regionů při zadávání témat diplomových prací
	<p>Partneři doma i v cizině (brand inovativního Česka) při sdílení SMART řešení</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Crowdsourcing + Podpora rozvoje regionů (podpora venkovské pospolitosti a spolupráce na rozvoji obce) (MMR) <p>2. Operační programy</p> <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Interreg V-A Slovensko – Česká republika + Interreg V-A Česká republika – Polsko + Interreg V-A Rakousko – Česká republika + Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika + Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko + Interreg Central Europe + Interreg Danube + Interreg Europe + Visegrad Fund + Program URBACT
<p>A. Lidé a komunity (Odolná města, obce a regiony)</p>	<p>Vzdělávání jako základ kvalitního života</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Podpora nadaných žáků základních a středních škol + Podpora okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání + Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání + 133330 Podpora vybraných projektů rozvoje výukových kapacit základního vzdělávání zřizovaného obcemi a dobrovolnými svazky obcí (MŠMT) + 133320 Podpora zajištění vybraných investičních podpůrných opatření při vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (MŠMT) + Program ZÉTA <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + OP Jan Amos Komenský 2021–2027 + OP Zaměstnanost + 2021–2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Erasmus 2021–2027 + Horizon Europe

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
<p>A. Lidé a komunity (Odolná města, obce a regiony)</p>	<p>Sociální a zdravotní služby na každém místě</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2020–2026 + Crowdsourcing + Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi + Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovativních řešení + Partnerství veřejného a soukromého sektoru + Program na podporu Center duševního zdraví I, II, III (MZ) + Program podpory mobilní specializované paliativní péče (MZ) + Program podpory nových služeb v péči o duševně nemocné (MZ) + Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče (MZ) + Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb (MPSV) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Integrovaný regionální operační program 2021–2027 + OP Zaměstnanost plus 2021–2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Horizon Europe + Interreg Danube + Interreg Central Europe + Fond pro spravedlivou transformaci <p>4. Alternativní přístupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Hackathon + Podpora spolupráce vysokých škol a měst, obcí a regionů při zadávání témat diplomových prací
	<p>Společenská odolnost</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu + Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019–2025 (IMPAKT 1) + Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi + Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovativních řešení + Crowdsourcing + Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností (MPSV) + Rodina (MPSV) + Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb (MPSV) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Integrovaný regionální operační program 2021–2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Horizon Europe + Interreg Danube + Interreg Central Europe <p>4. Alternativní přístupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Hackathon

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
<p>A. Lidé a komunity (Odolná města, obce a regiony)</p>	<p>Rychlá reakce</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi + Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovativních řešení + Crowdsourcing (prioritní oblast 1-7) + Program Prostředí pro život + Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2015-2022 (MV) + Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019-2025 (IMPAKT 1) (MV) + Program 129 360 Podpora prevence před povodněmi IV (MZe) + Program 129 260 Podpora prevence před povodněmi III (MZe) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Operační program Životní prostředí 2021-2027 + Integrovaný regionální operační program 2021-2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Life 2021-2027 <p>4. Alternativní přístupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Hackathon
<p>B. Lokální ekonomika (Bohatá města, obce a regiony)</p>	<p>Podnikání jako přirozená součást života obce, města a regionu</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Program TREND + The Country for the Future + Inovační vouchery + Kreativní vouchery + FuckUp Night + Crowdfunding + Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (MPO) + Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury (MPO) + Smart Parks for the Future (MPO) + Podpora regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití (MMR) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021-2027) + OP Jan Amos Komenský 2021-2027 + Integrovaný regionální operační program 2021-2027 + Strategický plán podpory Společné zemědělské politiky na období 2021-2027 pro Českou republiku <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + COSME + Horizon Europe + Interreg Danube + Program Digital Europe

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
<p>B. Lokální ekonomika (Bohatá města, obce a regiony)</p>	<p>Občané a obce jako partneři dodavatelů energie</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Energetické služby se zárukou + Energy Contracting + Program THÉTA + Program EFEKT + Modernizační fond + Nová zelená úsporám + EFEKT – státní program na podporu úspor energie 2017–2021 (MPO) + ENER (MPO) + Smart Parks for the Future (MPO) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021–2027) + OP Životní prostředí 2021–2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Horizon Europe + COSME + Interreg Danube + Interreg Central Europe + Fond pro spravedlivou transformaci
	<p>Suroviny a recykláty v oběhovém hospodářství, rozvoj bio ekonomiky</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi + Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovativních řešení + Smart Parks for the Future (MPO) + Program 129 360 Podpora prevence před povodněmi IV (MZe) + Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II (MZe) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Operační program Životní prostředí 2021–2027 + OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021–2027) <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Horizon Europe + Interreg Danube + Interreg Europe <p>4. Alternativní přístupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Podpora spolupráce vysokých škol a měst, obcí a regionů při zadávání témat diplomových prací

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
<p>B. Lokální ekonomika (Bohatá města, obce a regiony)</p>	<p>ICT infrastruktura – základní předpoklad úspěchu digitalizace</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Country for the Future + Smart Parks for the Future (MPO) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021–2027) + Integrovaný regionální operační program (2021–2027) <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Půjčky od Evropské investiční banky + Půjčky od Evropského investičního fondu
<p>C. Prostředí pro život (Zelená města, obce a regiony)</p>	<p>Životní prostředí pro kvalitní život v obcích, městech a regionech</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Program Prostředí pro život (prioritní oblast 5) + Participativní rozpočet + Crowdsourcing + Program Země + Modernizační fond + Zelené zadávání + Nová zelená úsporám (MŽP) + Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II (MZe) + Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (MPO) + Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury (MPO) + Podpora regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití (MMR) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Operační program Životní prostředí 2021–2027 + Operační program Rybářství 2021–2027 + Strategický plán podpory Společné zemědělské politiky na období 2021–2027 pro Českou republiku + Integrovaný regionální operační program 2021–2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Life + Horizon Europe

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

Pilíř	Komponenta	Zdroj financování
<p>C. Prostředí pro život (Zelená města, obce a regiony)</p>	<p>Příroda a krajina podporující odolnost</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Program Země (prioritní oblast 1-7) + Program Prostředí pro život + Crowdsourcing + Participativní rozpočet <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Integrovaný regionální operační program 2021-2027 + Operační program Životní prostředí 2021-2027 + Operační program Rybářství 2021-2027 + Strategický plán podpory Společné zemědělské politiky na období 2021-2027 pro Českou republiku <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Life + Horizon Europe
	<p>Zelená a modrá infrastruktura měst a obcí budoucnosti</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Program Prostředí pro život + Půjčky od komerčních bank + Národní program životního prostředí (prioritní oblast 5) + Smart Parks for the Future (MPO) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Operační program Životní prostředí 2021-2027 + IROP 2021-2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Horizon Europe + Interreg Danube + Interreg Central Europe
	<p>Dopravní infrastruktura a mobilita uzpůsobená pro lidi</p>	<p>1. Národní zdroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Podpora rozvoje regionů (podpora místních komunikací) + Program Doprava 2020+ (TA ČR) + Crowdsourcing + Půjčky od komerčních bank + NDT Cyklostezka, Bezpečnost, Křižovatky (MD, SFDI) <p>2. Operační programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + OP Doprava 2021-2027 + IROP 2021-2027 <p>3. Evropské a přeshraniční programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Horizon Europe + Interreg Danube + Interreg Central Europe + Půjčky od Evropské investiční banky + Půjčky od Evropského investičního fondu <p>4. Alternativní přístupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Podpora spolupráce vysokých škol a měst, obcí a regionů při zadávání témat diplomových prací

Příloha 2:

možnosti financování
Smart Cities

[1] <https://www.rvvi.cz/>

[2] <https://starfos.tacr.cz/cs>

[3] <https://cordis.europa.eu/projects/en>

[4] <http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

[5] <https://cosme.easme-web.eu/#>

[6] <https://www.keep.eu>, <https://www.interregeurope.eu/discover-projects/>, <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects>,
<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/projects/projects.html>

[7] <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>

[8] <https://www.rvvi.cz/ves?s=probihajici-souteze>

[9] PCP z angl. Pre-commercial Procurement

[10] PPI z angl. Public Procurement for Innovation

[11] PPP z angl. Public Private Partnership

[12] GPP z angl. Green Public Procurement

[13] EPC z angl. Energy Performance Contracting